

BPM pareiškimas dėl bendrojo vidaus valdymo ir polinkio rizikuoti

2016 m. birželio mėn.

Santrauka

Bendrasis vidaus valdymas yra vienas iš svarbiausių Bendro priežiūros mechanizmo (BPM) nustatytų priežiūros prioritetų ir vienas iš pagrindinių kartą per metus atliekamo priežiūrinio tikrinimo ir vertinimo proceso (angl. *Supervisory Review and Evaluation Process*, SREP) elementų. Įstaigos bendrasis vidaus valdymas ir rizikos valdymas turi didelės įtakos jos rizikos pobūdžiui ir verslo modelio tvarumui. Tai ypač aktualu dabar, nes bankai susiduria su nepalankiais veiksniais ekonomikos, finansų, konkurencijos ir reguliavimo srityse. Esant tokioms sąlygoms, geras bendrasis vidaus ir rizikos valdymas, vadovaujantis aiškiais polinkio rizikuoti nuostatomis, tampa dar svarbesnis.

2015 m. teminių tyrimų metu buvo nuodugniai vertinami visų euro zonos svarbių įstaigų¹ valdymo organai ir polinkio rizikuoti nuostatos. Tai buvo proga suderintai ir pagal BPM principus² įvertinti visų šių ECB tiesiogiai prižiūrimų svarbių įstaigų bendrojo vidaus valdymo tvarką.

Taikydamas tą pačią priežiūros metodiką, BPM nuodugniai ir pagal detalius duomenis įvertino priežiūros ir valdymo funkcijas vykdančius bankų valdymo organus ir bankų polinkio rizikuoti nuostatas. Vertinant laikytasi proporcingumo principo, atsižvelgiant į konkrečių įstaigų dydį, verslo modelį ir sudėtingumą. Į pagrindinius vertinimo rezultatus atsižvelgta SREP sprendimuose; į juos bus atsižvelgta ir atliekant kompetencijos ir tinkamumo vertinimą.

Šioje ataskaitoje aprašytos teminių tyrimų metu išmoktos pamokos ir vertinant svarbias įstaigas pastebėti geriausios praktikos pavyzdžiai. Joje taip pat išdėstyti priežiūros institucijų lūkesčiai³, susiję su bankų valdybomis⁴ bei polinkio rizikuoti nuostatomis ir suformuluoti atsižvelgus į visas esančias valdymo struktūras.

Ataskaitoje nesiekama išsamiai aprašyti, koks turi būti efektyvus bendrasis vidaus valdymas ir polinkio rizikuoti nuostatos. Jos paskirtis – padėti įstaigoms sekti geriausios tarptautinės praktikos pavyzdžiais ir pradėti tokią praktiką taikyti pačioms.

¹ Kalbama apie 113 svarbių įstaigų. Į bendrą svarbių įstaigų skaičių neįtrauktos likviduojamos įstaigos ir įstaigos su labai specifiniais verslo modeliais.

² Žr. *Bankų priežiūros vadovą*, ECB, 2014 m. lapkričio mėn.

³ Žr. *A New Paradigm: Financial Institution Boards and Supervisors*, Group of Thirty, 2013 m. spalio mėn.

⁴ Čia „valdyba“ tai valdymo organas, atliekantis priežiūros funkciją – valdymo organo vykdomą vadovybės sprendimų priėmimo priežiūros ir stebėsenos funkciją, kaip apibrėžta Kapitalo reikalavimų direktyvos (KRD IV) 3 straipsnio 8 punkte.

Dauguma svarbių įstaigų vis dar labai atsilieka nuo geriausios tarptautinės praktikos, nors jau atlikta esminių patobulinimų.

BPM yra suformulavęs didelius konkrečius lūkesčius bankų valdybų klausimu. Pastarosios turėtų tikrinti, kaip valdymo organai įgyvendina banko strateginius tikslus, vykdo bendrąjį vidaus valdymą ir puoselėja institucinę kultūrą, bei turėtų tam pritarti ir tai prižiūrėti. BPM tikisi, kad bankų valdybos yra pajėgios parodyti, jog, tikrindamos ir prižiūradamos aukštesnio rango vadovybės darbą, jos veikia nepriklausomai. Tai reiškia, jog tam, kad galėtų tikrinti aukštesnio rango vadovybės darbą, valdybos turi būti atitinkamos sudėties, o jų darbas turi būti organizuojamas veiksmingai. Be to, aptardamos strategiją, valdybos turėtų atsižvelgti ir į riziką ir būti pajėgios veiksmingai atlikti rizikos priežiūrą bei kontrolę. Visų pirma jos turėtų aktyviai dalyvauti tvirtinant polinkio rizikuoti nuostatas ir prižiūrint jų taikymą.

Bankai taip pat turi parengti ir taikyti visapusiškas polinkio rizikuoti nuostatas, padėsiančias jiems dar geriau įvertinti riziką ir formuoti atitinkamą požiūrį į ją. Polinkio rizikuoti nuostatomis – o jos yra būtina patikimo rizikos valdymo sąlyga – turėtų būti nustatytas įstaigai priimtinas tiek finansinės, tiek nefinansinės rizikų lygis. Rizikos parametrai ir limitai turėtų būti taikomi nuosekliai įvairiuose subjektuose ir veiklos srityse. Jie turi būti reguliariai stebimi ir pateikiami valdybai. Polinkio rizikuoti nuostatos turėtų būti suderintos su verslo planu, vystoma strategija, kapitalo ir likvidumo planavimu bei finansų įstaigų atlygių politika.

Rizikos valdymo ir polinkio rizikuoti teminis tyrimas yra pirmasis klausimas, nuo kurio pradėdame bendradarbiavimą su bankų valdybomis. Siekdami, kad būtų laikomasi tinkamos ir patikimos bendrojo vidaus valdymo tvarkos, dialogą ir bendravimą su bankų vadovybe tęsime.